

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

פסח

פניני נועם שיח - א

פסח תשע"ט

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשע"ט

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

האי גברא רבא יקירא, חוב"ט

הרה"ג ר' משה יוסף קייזער שליט"א

מעיר התורה לייקווד

לע"נ אביו הרה"ח הנעלה

מו"ה יעקב ב"ר אפרים הלל ז"ל

נלב"ע ד' שבט תשע"ט

פסח

פניני "נועם שיח" - א

מלוקטים מהגליונות שי"ל במשך השנים

איתא בספרים, שחז"ל תיקנו לומר את נוסח ביעור חמץ בארמית דווקא: כל חמירא דאיכא ברשותי – משום שכל עיקר מחייתו של אדם הוא הלחם, ולכן אין ראוי לזלזל בכבודו, וכדי שלא נעורר קטרוג במעשינו נתקן הנוסח בלשון תרגום, כדי שלא יבינו המזיקים והמקטרגים.

וז"ל של בעל 'סדר היום' (סדר חג הפסח): ומפני זה צריך שיאמר – כל חמירא דאיכא ברשותי דחמיתיה ודלא חמיתיה דביערתיה ודלא ביערתיה להוי בטיל וחשיב כעפרא דארעא... – והא שאומר אותו בלשון תרגום, אף על פי דאפשר לומר כי הוא תיקון הקדמונים ולשונם היה בלשון תרגום, ותקנו אותו כך כדי שיבינו הנשים והטף מה שהם אומרים, אפילו הכי אפשר לתת טעם לפי הסברא כי בהיות שהלחם הוא חיות האדם במוצא פי ה' וכל השנה אנו צריכין לו ואין ראוי לאדם לזלזל בכבוד הצריך לו ובז לדבר יחבל לו.

וכן אמרו ז"ל (מסכת ברכות דף ס"ב ע"ב) על דוד המלך ע"ה (מלכים א'; א', א') ויכסוהו בבגדים ולא יחס לו, מפני שזלזל בהם וכו', וכן בעניינים אחרים, ואילו היה אומר בלשון הקודש, הוא לשון שהכל מבינים בו מזיקין ומקטרגין ואפשר שיבואו לקטרג על הענין, תקנו אותו בלשון תרגום שאפילו המלאכים אמרו שאינם מבינים בו

כל שכן שדים ומזיקין, ובכן לא יהיה להם פתחון פה לקטרג ומהיות טוב אל תיקרי רע, ע"כ.

וכשנתבונן בדבריו הנוראים, נלמד מוסר השכל עמוק ונורא, אם ביחס לדומם כך, כמה קטרוג חלילה עלולה להיות על האדם הפוגע והמזלזל חלילה בחבירו יצירה אנושית – צלם אלקים...

פעם אמר הרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" זי"ע דבעת שהי' ילד קטן, שמע איך שאביו הקדוש מרן ה"אהבת ישראל" זי"ע אומר, שחיפש שפה שבה שייך לדבר רק דברים שבקדושה, וב"ה שמצא את "לשון הקודש", ושאל אותו ה"אמרי חיים" בפליאה: וכי בלשון הקודש אי אפשר לדבר לשון הרע, שקר ורכילות?! ענה לו אביו: אם מדברים דברי איסור, זה כבר לא "לשון הקודש"!!!

וראה במאור ושמש (רמזי פסח) שכתב: כשהאדם שומר פיו ולשונו, דהיינו ששומר את עצמו שלא יפגום ברית הלשון במאכלות אסורות, וגם שלא ידבר שקרים ולשון הרע וליצנות ודומיהן – אז פיו ולשונו הם בקדושה, ואינם תחת הסטרא אחרא, שאין אחיזת החיצונים בחמשה מוצאות פיו, ואז אף אם ידבר בשארי לשונות – דיבוריו הם בכלל לשון הקודש – שעיקר לשון הקודש ביאורו, שלשונו אשר בפיו שקשורים בה הכ"ב אותיות, היא קדושה על ידי ששומרה מכל דברים הפוגמים ברית הלשון.

ובזה מבואר מה שאחז"ל (ויק"ר ל"ב, ה') דנגאלו ממצרים בזכות שלא שינו את לשונם, שעיקר השתנות הלשון הוא מפאת הדיבורים, שאם האדם שומר עצמו מדיבורים אסורים, אז אף אם ידבר בכל הלשונות כולן, עדיין לשונו הוא לשון הקודש, וח"ו

כשפוגם פיו בשקרים וליצנות ודומיהן – אף כשמדבר בלשון הקודש אין זה לשון הקודש כנזכר, שאין לשונו קדושה.

והנה במסכת סוכה (דף מ"ב ע"א) איתא: קטן היודע לדבר אביו לומדו תורה וק"ש וכו'. ובמרדכי סוף פרק לולב הגזול (רמז תשס"ג) כתב: בספרי (דברים מ"ו, י"ט) תני, "לדבר במ" (דברים י"א, י"ט) – מכאן אמרו כשהתינוק מתחיל לדבר אביו מדבר עמו בלשון הקודש ומלמדו תורה, ואם אין מדבר עמו בלשון קודש ואינו מלמדו תורה ראוי לו כאילו קוברו, שנאמר "ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ", אם למדתם אותם את בניכם – למען ירבו ימיכם וימי בניכם, ואם לאו – למען יקצרו ימיכם, שכך דברי תורה נדרשים מכלל הן לאו ומכלל לאו הן (והובאו הדברים ברש"י שם).

וכן איתא בירושלמי (מס' סוכה פ"ג, הלכה י"ב): יודע לדבר – אביו מלמדו לשון תורה. וכתב בקרבן העדה שם: היינו לשון הקודש. ובירושלמי (מס' שבת פ"א, ה"ג) איתא: המדבר בלשה"ק מובטח לו שהוא בן עוה"ב. ובתוספתא מס' חגיגה (פ"א, ה"ג) איתא: יודע לדבר – אביו מלמדו שמע ותורה ולשון קודש, ואם לאו ראוי לו שלא בא לעולם. [אלא שנחלקו האחרונים אם הענין של לימוד בלשון הקודש שייך גם בזמננו – עיי' בהגהות חתם סופר (או"ח סי' פ"ה, על מג"א סק"ב), תורה תמימה (דברים י"א, י"ט אות נ"ב), שו"ת מקדשי השם (סי' ע"ו), ספר ויואל משה (מאמר לשה"ק סי' כ"א), שו"ת משנה הלכות (חלק ט' סי' ר"ד) ועוד ואכמ"ל].

ומבואר בספה"ק, דאם מקדש לשונו ומדבר רק דיבורים קדושים, ושומר את התינוק שלא ידבר ניבול פה ח"ו, אז אפילו שמדבר בכל הלשונות, נקרא "לשון הקודש"...

הגה"צ רבי שמעון'לע זעליכאווער זי"ע המשגיח המפורסם
דישיבת "חכמי לובלין", אירח פעם אחת אורח זקן על שולחנו בליל
הסדר, מספר תלמיד אחד שהתארח אצלו גם הוא באותה שנה,
שכאשר רבי שמעון הבחין ששיני הזקן נשרו, אמר לו שיטבול את
המצה במרק לרככו, וכשהזקן חשש לאכול געבראק"ס (מצה שרויה),
אמר לו רבי שמעון, שאם הוא חושש לאכול מצה שרויה אזי גם
הוא יאכל עמו מהמצה השרויה...

ואח"כ סיפר לו על הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל מווילנא, אשר
פעם בחג הסוכות היה מצונן ושוכב על מיטת חוליו, ואז הגיע אליו
איזה אורח לבקרו, והוא הורה לבני הבית שיערכו את השולחן
בסוכה לכבוד האורח, וכשהתחיל האורח לאכול, פתאום הוא רואה
את הגאון שהוא מגיע כשהוא מעוטף במעיל עבה כדי לאכול גם
הוא בסוכה. נחרד האורח ואמר לו: רבינו, הרי חולה אתה ומצטער
פטור מן הסוכה, ענה לו ר' חיים עוזר: צודק אתה שהמצטער פטור
מן הסוכה, אבל המצטער אינו פטור מהכנסת אורחים, ואיזה
הכנסת אורחים הוא זה כשאתה יושב ואוכל בסוכה לבדך, ולכן
באתי הנה...

סיפר לי הרה"ח ר' אלי ניימאן שליט"א מחשובי חסידי
וויזשניץ-מאנסי, ששמע דבר נפלא מאחד המשמשים בקודש של
כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, וכך סיפר:

פעם אחת בערב פסח לאחר אפיית המצות מצוה, ביקש הרבי
זי"ע ממני שאמחול בטובתי להביא לו סכין. לאחר שהבאתי את
הסכין, ולאחר בקשת מחילה, ביקש הרבי ממני להסיר מהנעליים

שלו את פירורי הבצק שנדבקו עליו, שלא יהא חשש חמץ בפסח. והרבי התחיל להתחנן ולתרוץ את עצמו למה הוא מבקש את זה ממני, ואמר הרבי דברים נפלאים, וכך אמר "בדרך כלל אני עושה את זה בעצמי כל שנה ושנה כשאני חוזר מאפיית המצות לביתי, ברם השנה שנפלת לי ל"ע (היה זה לפני כמה שנים שהרבי נפל וידיו כאבו לו ביותר, ולא היה לו כמעט כח אפי' ליתן שלום לחסידיו), והידים שלי כואבים לי מאד, אזי אין לי כח לעשות כן בעצמי, אז במטותא מינך עשה זאת אתה עתה בשבילי..."

והנה הדבר מפליא ביותר, שעכשיו נתגלה שבכל שנה הרבי עושה את זה בעצמו ממרומי גילו למעלה משמונים בליעה"ר עד מאה ועשרים בטוב ובנעימים, ולא עלתה על דעתו כלל לבקש מכל ה'הויז בחורים' שמסתובבים אצלו או מאחד מילדיו או מנכדיו, רק עשה את זה בעצמו, ורק עכשיו כשכאבו לו ידיו, וממש לא היתה לו ברירה אחרת, הוצרך להטריח את משמשו שיעשה זאת תחתיו...

בספר "אמרות טהורות" על חודש ניסן – דברות ושיחות קודש מאת כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א כתב: הנה תכלית ענין קריעת ים סוף היתה כדי להביא את בני ישראל לידי אמונה שלימה בהקב"ה, כמו שאמר הכתוב (שמות י"ד, ל"א) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, שבני ישראל השיגו בעת ההיא האמונה השלימה בהקב"ה, וכח זה נקבע ביום שביעי של פסח מדי שנה בשנה עד סוף כל הדורות, 'דער טאג איז מסוגל צו אמונה'.

הנה האמת היא שבני ישראל כבר באו לאמונה לפני זה, בעוד שהיו בארץ מצרים, כאשר ראו את הניסים והנפלאות שעשה

הקב"ה בעשר מכות, וא"כ למה נאמר כאן ויאמינו בה' ובמשה עבדו, דמשמע מזה שרק עכשיו באו להאמונה. אכן האמת היא, שצריכים להבין בעיקר הענין מה היה הצורך להיות 'יציאת' בני ישראל מארץ מצרים, ושירדפו מצרים אחריהם ולקרוע להם הים, הלא ע"י הניסים שעשה הקב"ה במצרים כבר באו ישראל להכרת האמונה השלימה בהקב"ה, וידעו כי אני ה', ומה ניתוסף יותר בקריעת ים סוף.

אכן הענין הוא, כי אע"פ שכבר השיגו ישראל האמונה ודעת את ה' בארץ מצרים, אעפ"כ לא היה יכול להיות להכרה ההיא קיום לעד ולנצח, מפאת גודל הטומאה השורה בארץ מצרים, שהרי אף פרעה בעצמו כאשר ראה את האותות והמופתים החזקים הוכרח לבוא לידי אמונה, אלא שכל זה היתה אמונה רק לפי שעה בלבד, ולא התקיימה אצלו על זמן רב, וכמו שאנו רואים בכל מכה ומכה שבא להכרת האמונה וביקש העתירו אל ה', אולם מיד כאשר היתה הרווחה חזר מדבריו ולא שלח את בני ישראל ממצרים, כל זה היה היות שפרעה הי' שקוע כל כך בתוך כוחות הטומאה רח"ל, והוא היה עצם הטומאה, על כן לא היתה האמונה יכולה להתקיים אצלו.

וזה הוא הענין שהוצרך להיות 'יציאת מצרים', כי כל זמן שהיו בני ישראל בתוך ארץ מצרים לא היתה האמונה יכולה להתקיים אצלם לעד ולעולם, לזה הוצרך להיות דייקא באופן זה, שאחרי כל הניסים שעשה הקב"ה במצרים, יצאו בני ישראל מארץ מצרים, וירדפו מצרים אחריהם ואז קרע לפניהם הים, הנה על ידי כן באו בני ישראל להכרה השלימה באמונה בהשי"ת, כיון שכבר התרחקו והתנתקו מטומאת מצרים, ועל ידי כן יכלו להשריש בנפשם האמונה השלימה והבהירה, באופן שתתקיים לעד ולנצח.

ועל דרך זה היה כ"ק מו"ח זצוק"ל (ה"ה כ"ק הרה"ק מסקווירא זי"ע) רגיל לומר בשם ה"תפארת עוזיאל" (בשלח, ד"ה ויהי בשלח) לפרש מאמר הכתוב (שמות י"ד, ל'): ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים, שהכוונה היא כך, כי כל זמן שבני ישראל היו יושבים בתוך ארץ מצרים לא הי' להם האמונה השלימה והבהירה כפי הראוי, מפאת שהיו שקועים בתוך טומאת מצרים, שזה מנגד להאמונה, ולזה אמר הכתוב (שמות י"ג, י"ז) ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא וגו' פן ינחם העם בראותם מלחמה, ר"ל כיון שלא עברו כי אם ימים מועטים מאז שהיו במצרים, שקועים בטומאת מצרים רח"ל, על כן לא היו מסוגלים עדיין לקלוט הכרת האמונה על האופן הראוי, ולפיכך יש לחוש שכאשר תארע מלחמה אז ינחם העם, מפאת חסרון האמונה, ולא יוכלו לעמוד באמונתם בעת צרה.

על כן אחרי שיצאו ממצרים ובאו בני ישראל אל שפת הים, אז נעשה להם הנס הגדול של קריעת ים סוף, ובעת ההיא כבר היו מסוגלים להשריש בנפשם האמונה השלימה באמת, כיון שכבר יצאו מארץ מצרים, וכבר פרשו מטומאת מצרים, ועל ידי זה התקרבו יותר למדת הקדושה, הנה על כן היו מסוגלים להשיג עכשיו ההכרה האמיתית והשלימה ביסודי האמונה ובטחון, באופן שתוכל להישאר קשורה עמהם בפנימיות לבם ונפשם לעד ולעולם, כיתד בל תמוט.

וזהו פירוש הכתוב ויושע ה' ביום ההוא את ישראל, שביום ההוא הי' ישועת ישראל בשלימות הראויה, היינו שנגאלו ויצאו לחירות אמיתית מטומאת מצרים. ולזה אמר הכתוב וירא ישראל את מצרי"ם מ"ת, היינו שעכשיו באו להכרה עד כמה עצמה והפליגה כח הטומאה במצרים, עד שהשיגו לראות בעיניהם

שהמצרים הינם בבחינת 'מת', היינו ע"ד אמרם ז"ל (ברכות י"ח:):
 הרשעים בחייהם קרויים מתים, הנה בעת ההיא הבינו עד כמה טוב
 להם לבחור לעצמם דרך הקדושה, ועל כן התקרבו להאמונה
 השלימה בהקב"ה". עכ"ד.

נכדו של הגאון רבי משה ניישלאס זצ"ל אב"ד שיכון סקווירא,
 סיפר סיפור נפלא, שפעם אחת ביו"ט פסח נכנס אצל זקינו יהודי
 אחד, ונפשו בשאלתו, היות שנפל ברעט [קורת עיץ] לתוך החבית
 של המים שהכין לפסח, על כן הוא רוצה לדעת מה הדין. רבי משה
 התפלל, שלכאורה אינו רואה שום שאלה כאן, אבל מפני כבוד
 האיש לא אמר כלום, רק אמר לו שאין בזה שום שאלה והכל בסדר.
 לאחר זמן, חשב רבי משה לעצמו, שזה דבר זר שיבואו לשאול
 אותו כזה שאלה פשוטה, ולכן הפך שוב בדעתו, עד שלפתע כבר
 הבין מה שקרה אצלו – היהודי היה מדבר ב"ליטווישע אידיש" –
 ו"לחם" הם אומרים "בְּרֵיִט", כמו שאומרים על קורה "בְּרַעַט" –
 והיהודי בא לשאול שנפל לתוך החבית מים "לחם" בפסח, והיה
 "כבוש" בתוך המים, והוא שואל מה הדין! – ואכן שאלה גדולה
 היא בפוסקים אם נחמצו המים מחמת "חמץ בפסח".

הגאון רבי משה לא ידע מה עושים, שכן היהודי ישתמש שוב
 עם המים בפסח לכל ימות החג, ולכאורה זה חמץ גמור, ואין הוא
 יודע מי הוא היהודי הזה. רבי משה לא איבד עשתונותו – והוא
 לקח ספר תהלים בידו, והתחיל לשפוך שיח לבורא כל עולמים,
 שלא יצא שום מכשול מתחת ידיו.

לאחר שסיים להתפלל, לקח רבי משה את הטלפון, והקיש איזה מספר טלפון בלי להסתכל, ושאל את היהודי אולי הוא בא לשאול אותו אודות הברעט שנפל להמים, והיהודי אמר לו שאכן הוא בא לשאול, ואמר רבי משה, שזה שאלה של "חמץ בפסח", ושיבוא שוב אצלו, כי הוא רוצה לברר הפרטים, וכך ניצל היהודי ממכשול על ידי שהיתה לו לרבי משה סייעתא דשמיא עצומה.

ובאמת, ענין זה כבר מרומז בפרשתנו, בהא דכתיב בקרבן פסח (שמות י"ב, מ"ו): בבית אחד יאכל, ואי' ברש"י "בחבורה אחת" – כי בקרבן פסח נאמר (שם, מ"ז): כל עדת ישראל יעשו אותו – ר"ל, שצריכים בהקרבת הקרבן "כל עדת ישראל", דהיינו שכל ישראל יהיו באחדות אחד עם השני כאיש אחד בלב אחד.

שמעתי פעם ממו"ח שליט"א, ששמע מאמו ע"ה, שפעם שהה הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל ביו"ט פסח בבית זקינה הרה"ח המפורסם מו"ה וואלף פאפנהיים ז"ל, יושב ראש אגודת ישראל בעיר ווינא יצ"ו, ולפני פסח ביקש זקינה מאת רבי ישראל סלנטר להודיע לו איזה חומרות הוא נוהג בפסח, כדי שיוכל מבעוד מועד להכין בשבילו את כל מה שהוא צריך כבשבתו בביתו. אמר לו רבי ישראל בגודל מידותיו "יש לי חומרא אחת, ועל זה אני מאד מחמיר – אני מחמיר לאכול את כל מה שהבעל הבית אוכל..."

שמעתי מהרה"ח ר' יצחק אונגאר שליט"א שזוכר שפעם לפני פסח נשא הרה"ק מרן ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע דברים חוצבים להבות אש בגודל קדושת ליל הסדר, ובתוך דבריו אמר כך: למה הדבר דומה, לזה שהגיע עם שק מלא יהלומים, ומניח לכל מי שיחפוץ ליטול כמה שרוצה – הדבר ברור שכל אחד יקח בחשק רב בלא ליאות – וכן בליל הסדר – יורדות השפעות גדולות ונוראות, ומי פתי שלא לתפוס ולמלאות שקים מלאים יהלומים – השפעות מלאות כל טוב!...

בין השומעים היה הרה"ח המפורסם רבי זלמן בריזל זצ"ל מנקיי הדעת שבירושלים עיה"ק ומחשובי חסידי קארלין, וכששמע את הדברים הנוראים יוצאים מפי הרבי, בכזה התלהבות דקדושה – בערה נפשו בקרבו – ונפלטה אמירה מפיו להחסידים "ענק האבן אזא רבי – און אזוי זעט עטס אויס!?" [יש לכם כזה רבי – ואתם נראים ככה!?"...]...

הנה נאמר בפסוק (שמות ו', ז'): וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים. מיתאמרא משמיה דהגה"ק בעל "חידושי הרי"ם" זי"ע, שהגלות הגרועה והנוראה ביותר הוא זה שיהודי יכול לסבול את עול הגויים, שכן אם יהודי יכול לומר על נוכחות הגויים בינינו ועל התנהגותם הנלוזה והמכוערת "הלא לא נורא הדבר כל כך", ולא מפריע לו שהם מטמאים את מחנינו חלילה, הרי זה מורה באצבע כסימן מובהק שעמוק עמוק הוא בתוככי הגלות, כי מטבע נפש הישראלי הוא לתעב כל סימן רע, ואך

ורק הימצאותנו בתוך הגלות ובין הגויים הוא המקרה את הרגשתנו ומניחנו לסבול את הגויים הטמאים.

והוא אשר רומז הכתוב, שהקב"ה מבשר לכלל ישראל לבל יפול לבם בקרבם על מצבם הרוחני הירוד בסבלם את עול הגויים, שכן "וידעתם כי אני ה' אלוקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" – כלומר אני בעצמי יוציא אתכם מהמצב בו אתם נתונים שאתם יכולים לסבול את עול הגויים, ומיניה תלמד, שהוא הגלות הגרועה והנחותה ביותר, שכן בהגיענו למצב ש"סובלים את המצריים" – את הרחוב הבהמי, הרי רק הקב"ה יכול להוציאנו משם.

מסופר שחסיד אחד מחסידי הרה"ק מסקווירא זי"ע שהיה גר במקום רחוק מרבו, ואשר מסביב לביתו גרו הרבה גויים, היה מתאונן תמיד בפני רבו שהוא אינו יכול לסבול את הגויים, ושהדבר זר ומרוחק להנהגתו, ושהוא מפחד על ילדיו איך יוכלו לגדול לתלמידי חכמים יראים ושלמים כשהם עדים לזולתם של הגויים הגרים במרחק קרוב לביתו, ושלח לשאול את הרבי שוב ושוב אם לא עדיף שיעבור לסביבה יהודית יותר, וכל העת היה הרבי משיבו בקצרה "יהיה טוב!..."

כעבור תקופה פסקו לפתע ה"שאלות" של אותו חסיד, ושוב לא נשמע ממנו דבר מה בענין הנ"ל. ביום אחד שאל הרבי את הגבאי "מה קורה עם חסיד פלוני, שכן כבר זמן רב לא נשמע ממנו כלום בענין מקום מגוריו וחששותיו מהגויים..." וביקש הרבי מהגבאי שיתקשר להחסיד הנ"ל וישאלהו על כך.

הגבאי התקשר אליו תיכף ומיד, ושאל בשם הרבי מה קורה, והחסיד השיב שברבות הימים הוא התרגל למצבו ולמקום מגוריו בין הגויים, וכבר אין הדבר כל כך גרוע כמו שהוא חשב – ס'נישט אזוי געפערלעך – הכל בסדר...

כששמע הרבי את תשובת החסיד, הורה לגבאי שיתקשר שוב להחסיד ויצווה אותו לאלתר לעזוב את מקום מגוריו ולעבור למקום סביבה יהודית! היהודי קיבל את הטלפון, והשתאה מאוד לנוכח העובדה שהלא זה זמן רב שהוא משתוקק לעבור לסביבה יהודית, ולא הורה לו הרבי לעבור, ועתה כאשר הוא התרגל למצבו והוא כבר אינו מרגיש צורך לעבור, אז דווקא הרבי מורה לו לעבור! והדבר הציק לו במאוד, והחליט לנסוע אל הרבי ולשטוח בפניו את שאלתו.

ממחשבה למעשה אמר ועשה – הוא נסע אל הרבי ושאל את הרבי מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר – בתחילה לא נענה הרבי להפצרותי לעבור לסביבה יהודית – ואך עתה כשאני כבר מורגל למצבי אז הרבי מורה לי לעבור?

כשהרבי שמע את שאלתו, הרצינו פניו ואמר לו בנועם שיחו ובמתק דבריו: היא הנותנת, כל זמן שראיתי שמקום מגורך אינו נוח לך, והימצאותם של הגויים בסביבתך אינם נותנים לך מנוח, והם טורדים את מחשבותיך תמידין כסדרן "מה יהא עם חינוך ילדיך", אזי לדידי לא ראיתי שום צורך להורות לך לעבור דירה, כי ידעתי נאמנה שכל עוד אשר אינך יכול לסבול את הגויים, סימן מובהק של טהרה היא, ולא היה צורך בהול שתעבור משם, כי כאשר יש התנגדות מצדך ואינך רוצה להתרגל למצב רוחני ירוד, אין הגויים יכולים לקלקל אותך בהתנהגותם, בבחינת מה שאמרו חז"ל (מס' פסחים דף י"א ע"א) "הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל קאכיל

מינייה?" , שכן כשמתעבים דבר מסויים אין רוצים בקירבת הדבר, לא כן עתה כאשר אתה מזמר זמירות אחרות, ואתה אומר שהדבר אינו כל כך רע מבחינתך, ואתה מתרגל למצב מגורי הגויים בסביבתך, ושוב אין החשש לחינוך ילדיך טורדים את שלוותך, הרי זה סימן שאתה כבר סובל את הגויים, ואתה מתחיל להיות מושפע מהם, וזה אסור שתהיה בתכלית האיסור – ואינני מסכים לכך בשום אופן! – לזה אסור להחריש, ואפילו לרגע, ועל כן הוריתך שתעבור לאלתר לסביבה יהודית בה תוכל לחנך את ילדיך בדרך התורה והיראה!...

וזהו מה שרמוז בפסוק שהקב"ה צריך להוציא את בני ישראל "מתחת סבלות מצרים" – ר"ל, מזה שיכולים לסבול את המצריים – הגויים – כי כאשר יכולים לסבול את הגויים, אין הדבר מבשר טוב חלילה!...

וכבר אמר הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטווקא זי"ע ש"יותר קל להוציא יהודי מהגלות מאשר להוציא את הגלות מהיהודי" – שכן לאחר שהיהודי מתרגל להתנהגות הגויים, קשה הדבר שבעתיים להוציאו משם, כי רק כשיש התנגדות, אז אין למדים מהגויים, לא כן כשלומדים להתרגל להם, כי אז חלילה יכולים להיות מושפע מהם, וחלילה וחס להסכים לכך, שכן תוצאותיו מי ישורנה.

הנה כתוב במשלי (ג', י"א): מוסר ה' בני אל תמאס, פשט הכתוב בפשטות הוא, בני! אל תמאס במוסר של הקב"ה, אמנם ב"יסוד העבודה" כתב דבר נורא, שלפעמים רואים שאדם נוהג

מנהג מסויים, או הולך בדרך מסויים שאינו תואם כ"כ את מעמדו, ולכן כשמעירים לו על כך אומרים לו "זה לא יפה ואינו מתאים ליהודי להתנהג כך"... וכששואל היהודי "היכן זה כתוב – תראה לי מקור בשו"ע שאסור לעשות כן" – הלא זה "פוסטע חסידישע מעשיות ושוונצנות" ושאין לזה שום מקור!...

ע"ז אמר הפסוק "מוסר ה'" – אתה יודע מהו מוסר ה'? "בני" – אתה הלא הבן שלי, "אל תמאס" – אל תמאס זה שאתה בני, שהלא כל בר דעת מבין שבנו של מלך שונה לגמרי בהתנהגותו מהבן של האיכר הפשוט – כל התנהגותו של בן מלך הוא אצילית ביותר, כי בן מלך אין הולך במקום שיש לכלוך טיט ורפש, הוא אינו משחק עם ילדי הכפריים – ולכאורה היכן כתוב דבר זה שאין לבן מלך להתלכלך או להתחבר אל ילדי הכפריים הנבערים – אלא הדבר פשוט ומובן מאיליו – ואין צריכים לכתוב כזה דבר! – לא כל דבר צריך להיות כתוב – אין צריך לומר לבן מלך שהוא צריך להתנהג יפה ושונה מבן האיכר, וכמו כן יהודי מכובד אין לובש נעלי גומי כפועל, וכל אחד מבין שבנש"ק צריך להתנהג שונה מאדם פשוט – וא"כ למה לא תבין שבן מלך – הקב"ה שהוא מלך מלכי המלכים – צריך להתנהג כבן מלך – הוא צריך לחשוב איך ללכת ברחוב, איך להתנהג, עם מי הוא מדבר, "בני" – אתה בן המלך, "אל תמאס" – אל תמאס זה שאתה בן מלך!...

חודש ניסן הוא זמן של התחדשות, וכמו שמאריך המהר"ל שבחודש האביב אשר כל הפרחים מתחדשים בו, הרי הם משפיעים פריחה והתחדשות בכולם.

בספה"ק "אהבת שלום" מובא בשם ק"ז השל"ה הקדוש זי"ע, עה"פ (שמות י"ב, ב'): החודש הזה לכם ראש חדשים, שהשל"ה הק' מפרש, ש"ראש חודש" הוא בבחינת התחדשות (ועל דרך זה איתא במדרש (שיר השירים א', פט"ו): מה יונה זו מתחדשת לה בכל חודש, כן בני ישראל מחדשין להם בכל ראש חודש בתורה ובמצוות), שבחודש ניסן הרי כל יום הוא בבחינת ראש חודש, דהיינו שבכל יום ויום ישנה למעלה זו שאפשר להתחדש בו, וזהו מאמר הכתוב 'החודש הזה' כולו, הוא 'לכם ראש חדשים', שבחודש ניסן כל יום ויום הוא בבחינת ראש חודש.

ומוסיף ה"אהבת שלום", שבאמת בכל חודש וחודש הוא כך, שבכל יום ויום אפשר להתחדש, אמנם בחודש ניסן בחינה זו מתגברת ביותר, וכמו שהכתוב מסיים ואומר "ראשון הוא לכם לחדשי השנה". וכן אומר החידושי הרי"ם, שמעלת חודש ניסן שהוא משפיע התחדשות על כל השנה כולה.

ולאחר כל הדברים האלה נבין למה נבחר חודש ניסן לחודש הגאולה, הגם שבחודש ניסן היה בו יציאת מצרים, אבל מאידך גיסא, בחודש סיון היתה קבלת התורה שבה תלוי הכל, אמנם בדברי מרן בעל "אהבת שלום" זי"ע אפשר לפרש כל זאת, שהרי ההתיישנות היא היא המעכבת את הגאולה, וכמו שהזכרנו פירושו עה"פ (שמואל א' כ', כ"ז): מדוע לא בא בן ישי, לפי ש"גם תמול גם היום" – כאשר היום הוא כמו אתמול, והאתמול כמו שלשום, דבר זה הוא המעכב את הגאולה, ואילו כאשר יש התחדשות הרי דבר זה מסיר את המניעות ומקרב את הגאולה, והרי זהו עניינו של חודש

ניסן, וכמו שמביא הוא עצמו בספר אהבת שלום בשם השל"ה הק', שבזה החודש הרי כל החודש הוא בבחינת ראש חודש, שבכל החודש כולו ישנה מעלה זו של התחדשות, החודש הזה יהיה לכם ראש חדשים, בכל יום ויום מימי החודש יש בו מעלת ראש חודש, ולכן בחודש כזה שיש בו מעלת ההתחדשות ואין בו המניעות המעכבים את הגאולה, זהו החודש הראוי להיקרא חודש הגאולה.

ובזה מובנים היטב דברי המאור ושמשי, שמאמרם (מס' שבת דף קי"ח ע"ב): אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין – זה עולה על שתי השבתות הראשונות של חודש ניסן, שהרי זהו זמן של התחדשות המסוגל לתשובה כדבעי שעל ידה נזכה באמת לגאולה השלמה.

ובזה נבין מה שהביא הרה"ק בעל "צמח צדיק" זי"ע מחותנו הרה"ק מרוזין זי"ע שהיה דורש בשבת הגדול מענייני התשובה, שהרי מידה זו של התחדשות שעיתה וזמנה הוא בחודש ניסן, זוהי כלי הנשק שבהם נלחמים את מלחמת היצר וכמו שהזכרנו בשם בעל "אהבת שלום" זי"ע "הבא להורגך 'השכם' להורגו", במידה זו של "השכם", בבחינה של התחדשות – בבחינת הראשית – אלו הם כלי זיין שבהם עומדים כנגד מלך זקן וכסיל, הרי ממילא שחודש ניסן, כאשר כל החודש כולו יש בו מדת ההתחדשות, הזמן גרמא שיהיה מסוגל למלחמת היצר, וחודש זה הוא אכן מסוגל לתשובה, ולכן היה מעורר את הזמן ומדבר בענייני התשובה.

ומשום טעם זה גופא מסוגל חודש זה להיות נשמר ונוהר בו ממשוהו חמוץ, שמאחר והזמן גופא יש בו את סגולת ההתחדשות,

שהוא הינו כלי הזיין במלחמת היצר, הרי שהוא הזמן המסוגל לעקור את הרע כליל ולהישמר בו ממשוהו חמין המורה על יצה"ר.

ובדברים האמורים נבוא גם להבין מה שכותב ה"אהבת שלום" בסוף פרשת בשלח (שמות י"ז, ט"ז) שחודש ניסן וחג הפסח הם הכנה לימי ראש השנה הבאים עלינו לטובה.

ולכאורה מה ענין ניסן לראש השנה שיחול מחצית השנה לאחריה, אלא שהרי כל הענין של ראש השנה הוא התחלה חדשה וזמן של התחדשות, זמן של תשובה שנעשים בו כבריה חדשה, לכן חודש ניסן שכל החודש יש בו מעלת ההתחדשות, וכל יום ויום הוא כבחינת ראש חודש, הוא אכן ההכנה הראויה והנעלית לראש השנה שנעשים בו כבריה חדשה.

וגם נבין מה שכותב בספה"ק "צמח צדיק" שבפסח זוכים למוחין דגדלות, וזאת למה? מה נתעלה הפסח יותר משאר חגים ומועדים הבאים עלינו לטובה? אמנם כבר הזכרנו דברי ה"אהבת שלום" שעל ידי ההתחדשות זוכים לבחינת לב לדעת – ולא נתן ה' לכם לב לדעת "עד היום", שאין זוכים לה קודם שמגיעים לבחינה זו של "היום", כשאין הענין של התחדשות – מעלה זו של בכל יום ויום יהיה בעיניך כחדשים], הרי עדיין אין לו לב לדעת, ובכדי לזכות לכך חייב שיהיה לו בחינה זו של התחדשות.

ממילא בחודש ניסן, שכל החודש כולו הוא חודש של התחדשות, הרי בו זוכים באמת לבחינה זו של לב לדעת, מהו "לב לדעת", שהקב"ה משפיע בו באדם, ה"דעת", שהוא מוחין דגדלות (ועי בנועם שיח מספר 54 בענין זה באריכות).

שמעתי סיפור נפלא ממקור מוסמך, על בנש"ק אחד, שלפני שנים היה אחד שחשב ש"מצוה גדולה" לרדוף את הבנש"ק הזה, וממחשבה למעשה החליט לקיים את המצוה בהידור רב. הלך הלה וקנה תבנית ביצים, ונקש על דלת ביתו של אותו בנש"ק, וכשפתח את הדלת, התחיל להשליך בפניו ביצים, אחד אחר השני, עד אשר כילה את מלאכתו ואת מצוותו. כל אותו העת הנורא, עמד אותו צדיק, והצדיק עליו את הדין, ולא נשמע מפיו שום דיבור רע או תרעומת, ומשכילה הלה את מלאכתו ופנה לדרכו, נפנה אותו בנש"ק ורחץ את פניו והחליף את בגדיו והתחיל לנקות את הלכלוך.

תוך כדי עבודת הנקיון, הגיע לבקרו רב אחד, וכשפתח את הדלת, וראה הרב הזה על הריצפה את מה שראה, והגיב אותו בנש"ק על אתר ואמר: הלא עומדים כעת לפני פסח, וקורה לפעמים, שמחמת המהירות וטירדת הקניות המרובות, נופלת איזה תבנית ביצים, ומלכלכת את הריצפה...

ועל כגון זה נאמר (מס' שבת דף פ"ח ע"ב): הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו...

בפסוק נאמר (בראשית ל"ב, ה') שיעקב אבינו שלח להגיד לעשיו "עם לבן גרתי", וכתב רש"י: עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי...

הנה ביום א' פרשת וישלח, זכינו להופעת אורח חשוב ורם המעלה, ה"ה מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, ששהה בעירנו לייקווד, והתפלל תפילת שחרית בבית מדרשנו, כאשר לאחר תפילת שחרית התקיימה

מעמד מרומם "מסיבת לחיים", והרבי שליט"א דיבר בקדשו, ובתוך דבריו אמר בשם אביו הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, שיש כאן רמז בפסוק, שיעקב שלח לומר לעשיו "תרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים", והכוונה, שהוא שמר על התרי"ג מצוות, ו"לא" – וואס "נישט" – מה שלא לעשות, איך אסור להתנהג, זה "למדתי ממעשיו הרעים" – שממעשיו הרעים של לבן הוא למד מה שאסור לעשות, ואיך שיהודי אסור לו להתנהג כך, ואז היה יכול לשמור ולקיים את התרי"ג מצוות.

והרבי שליט"א אמר, שחשב להוסיף, שנאמר ברש"י "ותרי"ג מצוות שמרתי" – "שמרתי" – הכוונה מלשון "קאנזעווירן" – לשון של "שימורים" – דבר המשתמר – אז מען קאנזעווירט די תרי"ג מצוות, דעמאלטס קען מען מקיים זיין דעם "ולא למדתי ממעשיו הרעים", כי הנה לפעמים יש מצבים קשים להאדם, שקשה לו האפשרות להתעלות, אבל אם התרי"ג מצוות "שמורים" אצלו היטב היטב – ס'איז קאנזעווירט – ס'שטייט פעסט – ותרי"ג מצוות שמרתי – הרי על ידי זה "ולא למדתי ממעשיו הרעים" – הוא יכול לומר ש"לא" – הוא אינו רוצה את הדרכים של לבן, רק הוא רוצה ללכת בדרך אחר.

וחשבתי להוסיף, "ותרי"ג מצוות שמרתי" – "שמרתי" – הכוונה מלשון "ואביו שמר את הדבר" (בראשית ל"ז, י"א), וכמו שפירש רש"י, ש"היה ממתין ומצפה מתי יבוא" – ור"ל שזכה לשמור את תרי"ג מצוות התורה ולא ללמוד ממעשיו הרעים, על ידי שהשתוקק לקיים מצוותיה, כי כל אחד ואחד צריך שיהיה לו

השתוקקות לקיום המצוות, ולא לקיים את המצוות כבדרך אגב – כמצוות אנשים מלומדה – כמו מכונה שעושה דברים בלא מחשבה, אלא בכל מצוה יהיה לו התלהבות וחשק ו"ברען", ויֵשֵׁב ויצפה וישתוקק לקיום המצוה.

וכאשר ידוע שהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, היה בקושי יכול להתאפק ולהמתין מלקיים את המצוה של נטילת לולב עד שיאיר השחר ויגיע זמן המצוה, והיה ממתין בהשתוקקות וכיסופין כל הלילה לעת שכבר יאיר היום, ומיד בהגיע הזמן, רץ בהתלהבות להארון שם היה מונחים הלולב והאתרוג, אך לגודל התלהבותו לא הבחין שיש זכוכית בארון, והושיט את ידיו הקדושות בחפזון ליטול את האתרוג, ונשברה הזכוכית, ודם החל לרדת מידיו, אך הוא לא הרגיש בהם כלל מרוב השתוקקותו לקיים את המצוה.

מספרים, שפעם בחודש חשון באמצע קריאת התורה, בין גברא לגברא, התחיל הרה"ק ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע לצעוק "איך האלט נישט אויס! איך האלט נישט אויס! רבוננו של עולם איך קען נישט! איך קען נישט אויסהאלטן!" [איני יכול לסבול זאת עוד]. ניגשו אליו הגבאים בבחלה ושאלוהו "רבי מה קרה? האם הרבי לא מרגיש טוב ח"ו", האם משהו כואב לו.

אמר הרבי "די הייליגע מצות! אני משתוקק אל המצוה! איני יכול להמתין עוד, הנני משתוקק כבר לקיים את המצוה..."

בקובץ "מאיר החיים" (ח"ב, עמ' קס"ח) מסופר, שמרן ה"אמרי חיים" זי"ע מרוב השתוקקותו לקיים את מצות ליל הסדר, אזי אם בתחילה היה סופר את הימים והשבועות, הרי שבימים האחרונים

היה סופר את השעות. ופעם אחת בחודש ניסן לאחר שקידש את הלבנה, פנה להרהר "ח ר' יעקב רוזנברג ז"ל שעמד לידו, ואמר לו: יענקל, דו זעהסט? דער לבנה וועט אונז שיינען אין די הייליגע סדר נאכט! והפטיר – ס'איז נאך דא 168 שעה ביז צום כזית מצה...

וזהו ותרי"ג מצוות "שמרתי" – שימתינו ויצפו לקיים את התרי"ג מצוות.

מרן ה"אמרי חיים" זי"ע היה אומר על עצמו "אני הנני חולה אהבה, ואיני יכול להושיע את עצמי! הנני אוהב לעשות מצוה, ומה אעשה לנפשי!"

כאשר ה"אמרי חיים" זי"ע שהה כאן באמעריקא, התחנן אצל גדולי הרבנים "תנו לי לערוך ליל סדר נוסף (יו"ט שני של גליות), הבו לי היתר שאוכל לקיים זאת עוד פעם", הן כל כך השתוקק והתאוה לזה, הרי כל כך אהב זאת.

ובסוף היה זה הגה"צ אב"ד טשימפא זצ"ל שכתב לו היתר לערוך סדר נוסף, והתשובה נדפסה בשו"ת תפארת אדם (ח"ב, סי' מ"ז) וז"ל שם: יען כי מרן הה"ק רחמ"ה שליט"א משתוקק מאד שיוכל לעשות הסדר בליל יו"ט ב' של גליות... יען כי נפשו עגמה לטעום טעם מתוק של הסדר של יו"ט שני של גליות... ושאל אותי איך להתנהג... כיון דיש לו השתוקקות גדולה ומרגיש טעם גדול נעימות ידידות מתיקות בסדר של יו"ט שני של גליות יש לו על מי לסמוך על רדב"ז וכל בו... ורצונו של אדם עושה לו קבע, וניחא ליה לקבוע דירתו על משך ד' חדשים, ובתוך הזמן הזה נשאר גם על חג המצות, והוא עושה הסדר ביחד עם בנו החביב לו...

וידוע שליל פסח נקראת "ליל שימורים" (שמות י"ב, מ"ב), וי"ל שהוא לשון של "ציפיה", שצריך להשתוקק לליל הסדר.

ובאמת, זוהי העבודה של היצר הרע, לצנן את ההתלהבות של האדם לקיום המצוות, לגרום לו שהמצוות שהוא כבר כן מקיים יהיו כמצות אנשים מלומדה, שכן בדרך כלל כשמקיימים מצוה מסויימת בפעם הראשונה, יש התלהבות גדולה בעת קיום המצוה, ונקח לדוגמא בחור שנעשה "בר מצוה", ומתחיל להניח תפילין בפעם הראשונה, אנו רואים שהוא מניחם בשמחה וחיות וחשק בחמימות והתלהבות דקדושה, והוא עושה הכנה גדולה לכך, אמנם בדרך כלל פני הדברים במציאות הם, שכל ההתלהבות והחמימות הזו הוא רק בתקופה הראשונה – אחד המרבה ואחד הממעט – ברם כשתקופת ההתחדשות פגה ועוברת ממנו, הרי לפעמים הוא עושה את המצוה רק כמצות אנשים מלומדה... אבל הדרך הראוי הוא, שיהיה לו התחדשות תמידית בעבודת השי"ת, "בכל יום יהיה בעיניך כחדשים"...

בגוויסטיית

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

על שם הגה"ק רבי אלעזר לעוו ז"ל בעל "שפת רוח" אב"ד סאנטוב
ועל שם גי' הנקרא על שמו הרה"ח הגעגה מו"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל

Congregation Zichron Elazar
16 Irene Court Lakewood, NJ 08701
Tel: 732-886-1944

מכון אפריון לשלמה
להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

בשורה טובה תדשן עצם

בשמחה רבה הננו להודיע, אשר בחסדי השי"ת זכינו,
שניתן לשמוע את שיעורי ושיחות הרב שליט"א במערכת
"קול הלשון"

03-617-1111 - אודיש; 4 - מוסר חסידות, 55 - שם הרב, 31 - הלכה, 147 - שם הרב
3 - אודיש; 4 - מוסר חסידות, 36 - שם הרב, 31 - הלכה, 31 - שם הרב
718-521-5231 - אודיש; 8 - ולמיר את שם הרב

www.kolhalashon.com

הרב שלמה זלמן פרידמן - אב"ד סאנטוב
Rav Shlomo Zalman Friedman - Santover Rov

ובעז"ה מפעם לפעם יוסיפו את שאר השיעורים
והשיחות - חדשים וגם ישנים - לטובת כולם.
וכאן המקום להודות להנהלת מערכת "קול הלשון"
העומדים לימיננו בכל צעד ושעל, ומסדרים הכל עצמיהו"ט

בברכת תורה ולהאדירה

הנהלת המכון

❁ לימוד תורה ❁

בבית המדרש

מוקדש

לעילוי נשמת הגאון הקדוש

מרן ישראל אברהם בן

מרן אליעזר זוסיא צצוק"ל

מסקולען

נא ללמוד משניות

סיפר לי הרב יעקב יוסף טווערסקי שליט"א, בנו של הרה"צ ר' נחום שליט"א בנו יקירו של כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, שאביו ר' נחום קנה דירת קיץ בין ההרים בקיץ שעעל"ש, ושבעו אחד נסע לשבות בשבת קודש בביתו החדש של אביו. כשחזר לביתו, נכנס אצל זקנו הרבי שליט"א, וסיפר לו שהוא שבת במחיצת אביו ונהנה מאוד, ותיאר את היופי של הסביבה והאוויר הצח שיש שם על ההרים, והרבי הביע את קורת רוחו. בחדר היה נוכח גם חתן הרבי הרה"צ ר' נחום'קה שליט"א, וכששמע את דברי ר' יעקב יוסף, שאל את חותנו "אולי יסע שם הרבי לשבת קודש, וינפוש שם בצל האוויר הצח וייתבי הדבר עמכם", אך הרבי סירב באמרו "יודע אני שבבואי לשם, תשרחו בכל מיני שירחות למעני, ואינני רוצה להטריח אנשים". שאלו חתנו בפליאה "הלא המדובר הוא שהרבי ישבות אצל בנו של הרבי, ובסוּחני שהוא ישמח מאוד שאביו הרבי בא לנפוש אצלו, וישרח למענו בתשואת חן ובהנאה מרובה", אך הרבי חזר שוב ואמר "איך וויל זיך נישט ארויפלייגן אויף יענעם" [אינני רוצה להיות לעול ולמשא על אחרים]...

גליון נועם שיח פון הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א.

אם האדמו"ר מסקולען שולח אז אפשר לענות...

פעם אחת נכנס אדם אחד אל הגה"ק מוויזשניץ זי"ע, ושאלתו בפיו שמציעים לו איזה שידוך שלכלה וחמותה יש אותה שם, והלא ידוע הקפידא בדבר על פי צוואת רבי יהודה החסיד זצ"ל, ועל כן הוא מסתפק מה לעשות בענין זה, אך הרבי לא רצה להשיבו על זה, ואמר לו שילך לשאול רבי אחר. הלך היהודי אל הגה"ק מסקולען זי"ע, אך גם הוא לא רצה להשיב על זה ואמר לו שילך לשאול את הגה"ק מוויזשניץ. חזר היהודי אל הגה"ק מוויזשניץ ואמר לו שהגה"ק מסקולען שלחו אליו - אל הגה"ק מוויזשניץ - שהוא יורה לו מה לעשות, נענה הגה"ק מוויזשניץ ואמר "אם האדמו"ר מסקולען שולח, אז אפשר לענות", והורה שהוא יכול לעשות את השידוך, ולשאלת היהודי אם ישאל על כך לג' רבנים כנהוג בשאלה כזה, אמר לו הרבי שאין צורך...

זכורני בימי בחרותי, שפעם אחת שבת הגה"ק מוויזשניץ זי"ע בשבת קודש בבארא פארק, ואני התלויתי אליו בשבת אחה"צ לאיזה שמחה, ובאמצע הבחין הרבי שממולו מגיע הגה"ק מסקולען זי"ע - עוד בחיים חיותו של אביו בעל "נועם אליעזר" זי"ע, והשנים ברכו אחד את השני בברכת שלום חמה ולבבית בהתרגשות וחמימות, ואח"כ ניגשו שני הצדיקים הללו לקרן זוית שם באמצע הרחוב, והמתיקו בסוד שיח שרפי קודש - את תוכן השיחה לא שמעתי, אך את האהבה העזה שביניהם וההערצה המופלגת אחד להשני ראיתי גם ראיתי...

סיפר אחד מנאמני ביתו של הגה"ק מסקולען זי"ע, שפעם אחת אמר להרבי שהוא הולך עתה אל הגה"ק מוויזשניץ זי"ע, ואמר לו הרבי מסקולען "כשתגיע אל הרבי מוויזשניץ תאמר לו שאני שולח לו דרישת שלום חמה ולבבית, און איך האב אים שטענדיג אין זינען". כשנכנס הלה אל הרבי מוויזשניץ - מיד כשראהו הרבי - שאל אותו "איך מרגיש הרבי מסקולען?", והוסיף הרבי מוויזשניץ "כשתחזור אל הרבי מסקולען תאמר לו שאני שולח לו דרישת שלום חמה ולבבית און איך האב אים שטענדיג אין זינען". כשחזר הלה אל הרבי מסקולען, מיד כשנכנס שאלו הרבי מסקולען "איך מרגיש הרבי מוויזשניץ?..."

הגה"ק מוויזשניץ זי"ע נסתלק ביום כ"ט לחודש אדר תשע"ח, והגה"ק מסקולען נסתלק ביום כ"ה לחודש אדר ב' תשע"ט. הגה"ק מוויזשניץ היה עומד להיות 96 שנה ביום ח"י לחודש תמוז, והגה"ק מסקולען זי"ע היה עומד להיות 96 שנה ביום ח"י לחודש סיון.

הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו

